

*A 4-a ședință a Comitetului de Supraveghere
al proiectului de implementare a ținutelor stabilite la
Protocolul cu privire la Apă și Sănătate*

Strategia de mobilizare a resurselor pentru implementarea Planului de Acțiuni la Protocolul privind Apa și Sănătatea

Chișinău, 7 noiembrie 2014

Strategia de alimentare cu apă și sanitație pentru anii 2014-2028

Obiectivul general:
*Asigurarea graduală a
accesului la apă sigură
și sanitație adecvată
pentru toate localitățile
și populația RM,
contribuind astfel la
îmbunătățirea
sănătății, demnității și
calității vieții și la
dezvoltarea economică
a țării*

FINANTAREA

Costul total al implementării Strategiei pentru toate localitățile țării, inclusiv cele mai mici localități rurale, este de aproximativ 2,04 miliarde EUR (998 milioane EUR pentru AA și 1,04 miliarde EUR pentru managementul apei uzate).

Aceste investiții sunt inaccesibile pentru RM, din punct de vedere atât al mobilizării resurselor și capacității de absorbție în viitorul previzibil al implementării Strategiei, anul 2028, cât și al recuperării costului de operare și întreținere de către beneficiari, în principal de către populația din mediul rural.

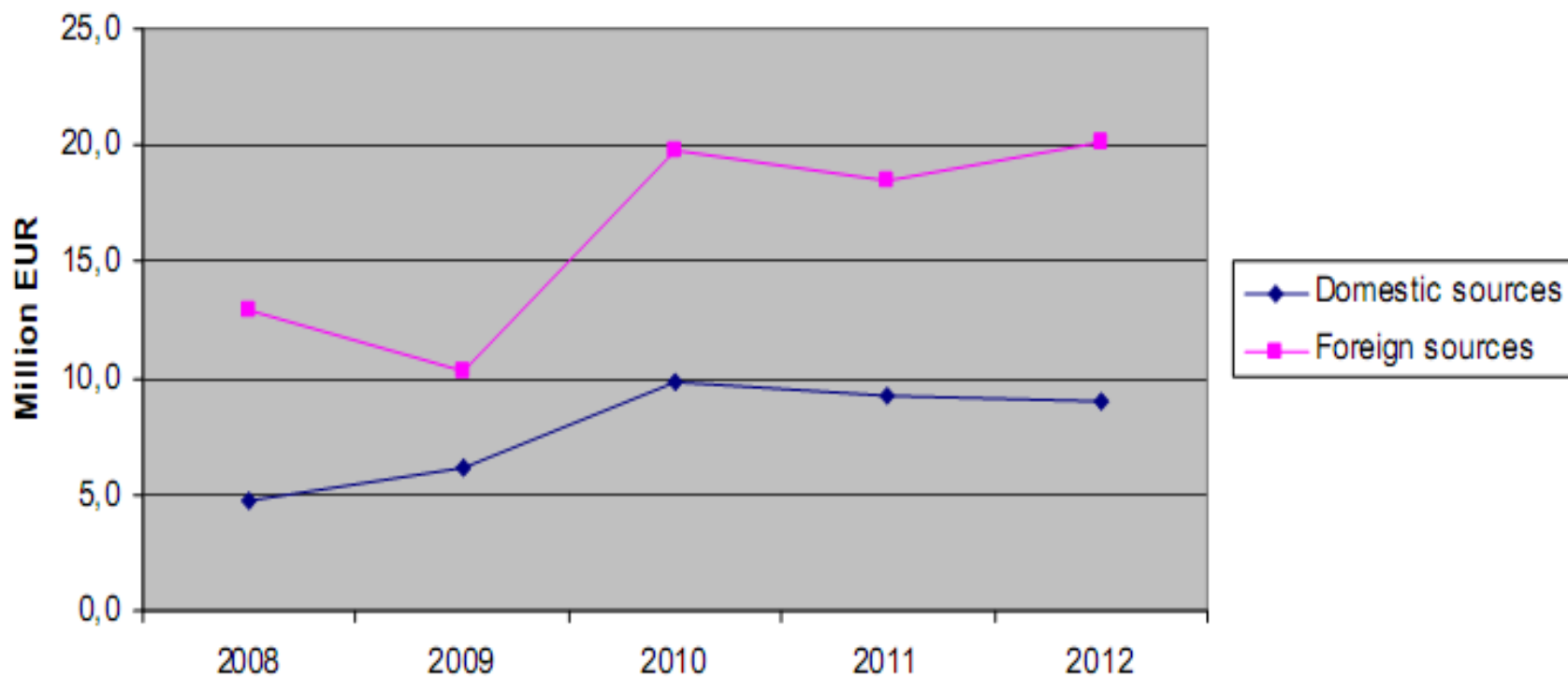
FINANTAREA

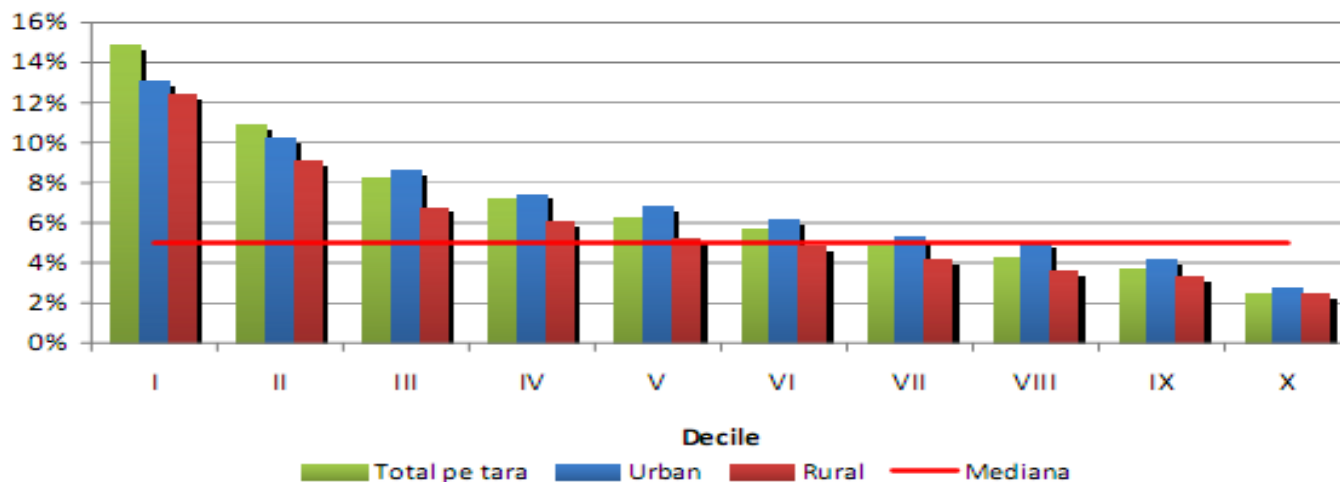
Estimarea investițiilor de capital pentru implementarea Strategiei, bazată pe un scenariu realist, indică asupra faptului că în perioada 2014-2028 sunt necesare aproximativ 705 milioane EUR, din care 194 milioane EUR ar trebui investite în primii cinci ani (2014-2028)

Investițiile în sectorul AAC

Investments in the WSS Sector in 2008-2012

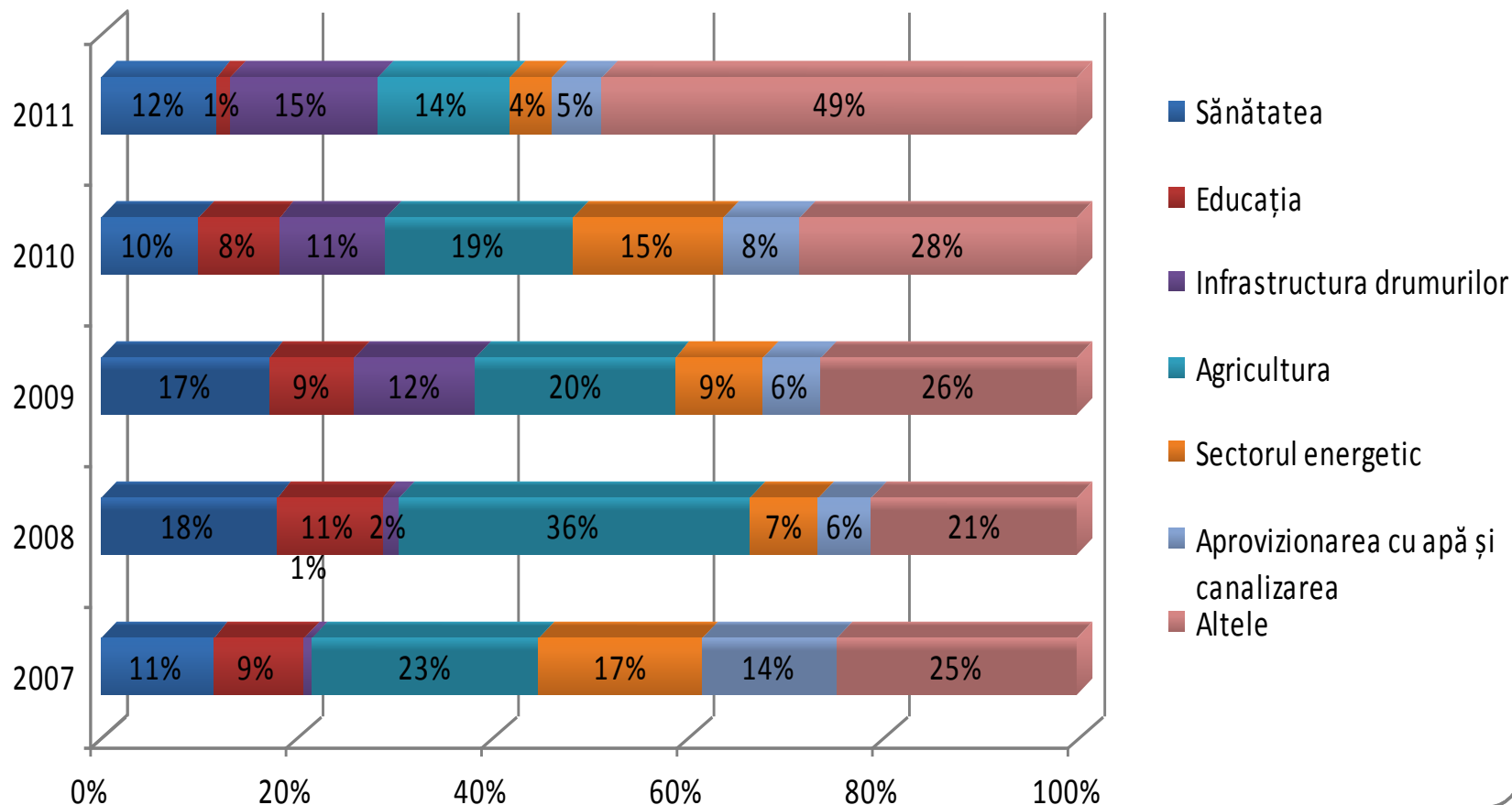

Evaluarea accesibilității serviciilor de AAS

Analiza capacității de plată pentru serviciile de AAS, a micro-accesibilității pentru gospodăriile casnice grupate după nivelul de venituri și cheltuieli (*decile, care reprezintă una din cele 9 valori ce divizează seria de frecvențe în 10 părți egale, astfel încât primele 10% (decila I) reprezintă populația cu cele mai mici cheltuieli, iar ultimele 10% (decila X), cu cele mai mari cheltuieli, în conformitate cu metodologia BNS*), confirmă că cele mai sărace pături ale populației cheltuiesc pînă la 15% din venitul disponibil pentru a-și permite servicii de AAS de standard minim, acesta fiind un cost prea mare pentru gospodăriile vizate, Conform evaluării, doar 4 din decilele gospodăriilor cu cele mai mari venituri își pot permite să plătească pentru operarea serviciilor de AAS.

Debursările din surse externe pe sectoare

COSTURILE FINANCIARE ȘI NON-FINANCIARE AFERENTE IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI AAS

- Se recomandă ca după primii 5 ani de implementare a SAAS, începând cu 2019, suportul bugetar pentru sector să crească pînă la 1,2% din veniturile bugetului de stat și bugetele locale pentru următorii 5 ani, cu o creștere viitoare graduală la fiecare 5 ani
- Stabilirea și aplicarea în practică a diverselor mecanisme de suport financiar, cum ar fi schemele de granturi (subvenții) destinate finanțării studiilor preliminare solicitate de APL interesate în dezvoltarea acestui domeniu
- Stabilirea unui sistem de subvenții încrucișate pentru populația vulnerabilă
- Elaborarea mecanismelor de atragere a investițiilor în sectorul AAS, precum și de susținere a activității operaționale a întreprinderilor din domeniu avînd la bază conceptul recuperării sustenabile a costului serviciilor

Proiecte investiționale

- **Proiectul Național de AAC (14 mil dolari SUA) (finalizat 2014);**
- **Proiectul Dezvoltării Regionale și Protecției Sociale (2.837.161Euro) (finalizat 2014);**
- **Program de Dezvoltare a Companiilor de Apă (30mil Euro);**
- **4. PSPS (Reabilitarea sistemului de apă și de canalizare în raionul Nisporeni (11,3mil Euro);**
- **5. Studiu de fezabilitate privind dezvoltarea și punerea în aplicare a unui proiect PPP la apeductul Soroca-Bălți (1,2 mil Euro);**
- **6. SDC, ADA, GIZ, MDRC, FEN, etc**

Realizări în proiectele internaționale și naționale

Total investiții valorificate: ... mln Euro (2010-2014); 13,14 mln USD (2008-2013); 10,148 mln CHF (2003-2013); 494,51 mln lei (2010-2014).

	Total	Proiectul național de AAC (2008-2013)	Program de dezvoltare a companiilor de apă (2010-2014)	AAPL (toamnă-iarna) (2011-2013)	ApaSan (2003-2013)	ADR (2013)	FEN (2009-2014)
1	2	3	4	6	7	8	9
Lungimea rețelelor de alimentare cu apă construite/reabilitate (km)	2 399,23	208,79	443,89	118,5	341,2	106,75	1 180,1
Lungimea rețelelor de canalizare construite/reabilitate (km)	342,72	7,67	86,31	15,3	-	15,67	217,77
Populația conectată la sisteme de alimentare cu apă (cetățeni)	228 811	22 305	38 733	-	23 937	12 350	131 486
Populația conectată la sisteme de canalizare (cetățeni)	106 631	22 033	9 402	-	-	33 874	41 322
Gospodării conectate la sisteme de alimentare cu apă	69 132	4 744	11 911	-	7 979	80	44 418
Gospodării conectate la sisteme de canalizare	12 833	616	3 134	-	-	27	9 056
Sonde construite/reabilitate	86	9	12	-	-	-	65

ACORDURI DE FINANȚARE NOI

- **Acordul de Împrumut: RM – BERD-BEI-proiectul de AA în regiunea Nord a țării (6 r-ne și 1 municipiu)**
- ***Studiu de Prefezabilitate-regiunea Sud: apeductul Prut-Leova-Basarabeasca-Cimișlia-Comrat-Ceadâr Lunga-Vulcănești-Congaz***
- **Memorandum de Înțelegere între MM și KfW (Corporația Financiară din Germania) cu privire la extinderea apeductului centralizat Chișinău-Strășeni-Călărași**
- ***Amendament nr.2 la Acordul de finanțare dintre GRM și UE privind PSPS***
- **Proiectul ” Reabilitarea și extinderea sistemului existent de canalizare în or.Cantemir și construcția unei SE, care va permite pe viitor o extensiune pentru tratarea apelor menajere din localitățile din vecinătate**
- ***Amendament la Acordul de Împrumut privind finanțarea proiectului de reabilitare a sistemelor de AA în 6 localități, susținerea Fondului Kuweitan***

Planul de Acțiuni

**la Programul pentru realizarea indicatorilor țintă la
*Protocolul privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova***

DOMENIILE

**IV, V, VI, VII,
VIII, IX, X, XI,
XII, XVI, XVIII,
XIX**

MIL LEI

2015-9,1	2020-97,0
2016-15,3	2021-118,3
2017-20,1	2022-107,8
2018-34,5	2023-129,7
2019-35,4	2024-151,8
	2025-174,1

Planul de Acțiuni
la Programul pentru realizarea indicatorilor țintă la
Protocolul privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova

Domeniul IV – circa 863 mil lei

(Suprafața teritoriului sau numărul populației asigurat cu condiții îmbunătățite de sanitație)

Domeniul V, VI – circa 3 mil lei (Nivelurile de performanță a sistemelor colective de AAS)

Domeniul VII, VIII – circa 1,2 mil lei (Aplicarea bunelor practici recunoscute în domeniul managementului alimentării cu apă și sanitației)

Domeniul IX, X, XI – circa 10,5 mil lei (Deversarea apelor uzate neepurate, scurgerile pluviale neepurate, calitatea deversărilor apelor uzate)

Planul de Acțiuni
la Programul pentru realizarea indicatorilor țintă la
Protocolul privind Apa și Sănătatea în Republica Moldova

Domeniul XII – circa 3 mil lei (Eliminarea sau reutilizarea nămolului din apele uzate)

Domeniul XVI – circa 1,1 mil lei (Calitatea apelor utilizate pentru acvacultură sau creșterea ori colectarea moluștelor și crustaceelor)

Domeniul XVIII – circa 3 mil lei (Identificarea și remedierea terenurilor deosebit de contaminate)

Domeniul XIX – circa 8,1 mil lei (Eficacitatea sistemelor de management, dezvoltare, protecție și utilizare a resurselor de apă)

TOTAL: circa 900 mil lei

Mulțumesc pentru atenție!

